

Vlaams
Parlement

ingediend op **281** (2019-2020) – Nr. 1
30 april 2020 (2019-2020)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004
tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven
extern verzelfstandigd agentschap “Vlaamse Dienst
voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding”,
wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	11
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	17
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	27
Advies van de Raad van State	47
Ontwerp van decreet.....	57

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Het regeerakkoord bevat inzake werkgelegenheid de volgende ambitieuze doelstelling: "De Vlaamse Regering wil de volgende jaren minstens 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen. Een werkzaamheidsgraad van 80 procent is het doel." Om dit te realiseren breidt het regeerakkoord de opdracht van de VDAB uit.

"In dat kader wordt de opdracht van de VDAB uitgebreid tot de centrale data-gedreven en resultaatsgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het volledige activeringsbeleid in Vlaanderen, en wordt de samenwerking met lokale besturen en bedrijven versterkt."

Dit decreet geeft vorm aan die opdracht.

I. Algemene toelichting**A. Situering**

Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 geeft een aantal bijkomende taken aan de VDAB:

"Om de goede werking van de arbeidsmarkt te verzekeren, volstaat het echter niet langer om ons toe te spitsen op de uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. Alle beschikbare handen zullen nodig zijn voor de nieuwe en innovatieve jobs die de komende jaren het daglicht zullen zien. Een structurele verbreding van het activeringsbeleid en de ontginning van al het talent in Vlaanderen, op en naast de arbeidsmarkt, is dan ook noodzakelijk. We breiden daartoe de arbeidsreserve uit met burgers op beroepsactieve leeftijd die niet werken en niet ingeschreven zijn bij VDAB. In dat kader wordt de opdracht van de VDAB uitgebreid tot de centrale datagedreven en resultaatsgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het volledige activeringsbeleid in Vlaanderen, en wordt de samenwerking met lokale besturen en bedrijven versterkt. VDAB biedt een passend en sluitend aanbod aan haar klanten, dat zij vanuit een regisseursrol maximaal dient te bereiken in samenwerking met private en publieke partners. Waar andere private of publieke partners een onvoldoende en/of onvoldoende passend aanbod bieden, kan VDAB ook de actorrol op zich nemen."

Uit deze taakstelling (en gelijkaardige passages uit het Vlaamse regeerakkoord) kunnen een drietal nieuwe en ingrijpende taken worden afgeleid die VDAB zal opnemen:

- 1° activeringsregie;
- 2° loopbaanregie;
- 3° dataregie.

De huidige taken van VDAB zijn decretaal opgesomd in artikel 5 van het VDAB-decreet (decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding"). Deze taken worden dan ook toegevoegd aan artikel 5 van het VDAB-decreet.

B. Inhoud

- Probleemstelling en omgevingsanalyse

De Vlaamse Regering heeft de doelstelling vooropgesteld om op de Vlaamse arbeidsmarkt 120.000 mensen extra aan de slag te krijgen tegen 2024. Met de

huidige afbakening en benadering van de doelgroep 'werkzoekenden' en de huidige werkgeversbenadering is dit moeilijk haalbaar.

De aanstelling van VDAB als activerings-, loopbaan- en dataregisseur is ingegeven vanuit de optiek dat de arbeidsmarkt niet enkel bestaat uit werkenden en werkzoekenden, maar dat er naar de volledige bevolking op beroepsactieve leeftijd moet gekeken worden. Tevens dient dit een antwoord te bieden op het onevenwicht op de arbeidsmarkt tussen vraag en aanbod.

– Beleidsmaatregelen en doelstelling

Dit ontwerp van decreet geeft uitvoering aan het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024.

– Impactanalyse

Maatschappelijke impact (doelgroepen – JoKER/Armoedetoets)

Dit ontwerp van decreet is niet specifiek gericht op jongeren, mensen in armoede of andere bijzondere doelgroepen. Het ontwerp van decreet heeft ook tot doel om onder meer kwetsbare groepen te bereiken en hun werkzaamheidsgraad te vergroten.

Impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel

Dit ontwerp van decreet heeft een positieve impact op artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet, zijnde het recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid in het raam van een algemeen werkgelegenheidsbeleid.

Dit ontwerp van decreet heeft geen bijzondere impact op het gelijkheidsbeginsel.

Het ontwerp van decreet heeft impact op het recht op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Hier wordt aan tegemoetgekomen door een goed uitgewerkt beleid inzake privacy en gegevensbescherming.

In het proces van het ontwikkelen van deze en de hieruit volgende regelgeving zal het advies van de Privacycommissie en/of de Vlaamse Toezichtcommissie worden ingewonnen. Hiermee zal maximaal rekening worden gehouden.

Budgettaire impact

De nieuwe taken voor VDAB gecapteerd in dit ontwerp van decreet worden uitgevoerd binnen de beschikbare budgetten.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Om de taak van activerings-, loopbaan- en dataregisseur ten volle te kunnen uitbouwen, zal de samenwerking met onder meer lokale besturen geïntensifieerd moeten worden.

De impact hiervan wordt verder uitgediept bij de concretisering en uitwerking van voornoemde regisseursrollen.

– Implementatie

Uitvoering

Aan dit ontwerp van decreet zal uitvoering gegeven worden door een besluit van de Vlaamse Regering.

Monitoring en evaluatie

De evaluatie zal onderdeel uitmaken van de algemene jaarlijkse evaluatie van VDAB en opgenomen worden in het VDAB-jaarverslag.

Inwerkingtreding

Dit ontwerp van decreet treedt in werking 10 dagen na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

Advies van de raad van bestuur van VDAB

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

Dit advies had twee aanpassingen tot gevolg aan het ontwerp van decreet:

- 1° in de in artikel 5, 2°, voorgestelde tekst van punt 12°, is bij de omschrijving van de taken als loopbaanregisseur in punt a) "werknemer" vervangen door "iedere persoon op beroepsactieve leeftijd";
- 2° in de in artikel 5, 2°, voorgestelde tekst van punt 14°, is bij de omschrijving van de taken als dataregisseur in punt b) "proactief mensen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep, vermeld in punt a)" geschrapt.

Verder wordt het volgende onthouden:

- het is positief om te vernemen dat de SERV zich achter de doelstelling schaaft die aan de basis ligt van dit ontwerp van decreet, met name een verhoging van de werkzaamheidsgraad, wat vraagt om een verbreding van het activeringsbeleid. De SERV vraagt om deze doelstelling expliciet te vermelden in het decreet. De doelstelling is reeds opgenomen in de memorie van toelichting, die steeds dient gelezen te worden samen met de eigenlijke tekst van het ontwerp van decreet. Het behalen van deze doelstelling is de concrete aanleiding geweest voor de Vlaamse Regering. De situering van het ontstaan van deze nieuwe decretale opdracht hoort in de memorie van toelichting thuis, niet in het eigenlijke decreet. Daarom wordt er niet ingegaan op deze vraag van de SERV;
- de SERV vraagt ook om enkele begrippen verder te definiëren. Een verdere invulling van deze begrippen zal gebeuren in een verdiepingsdecreet en daaraan gelinkt(e) uitvoeringsbesluit(en). De sociale partners zullen telkens voorafgaand geïnformeerd en geconsulteerd worden met betrekking tot deze ontwerp teksten door agendering en bespreking hiervan op de raad van bestuur van VDAB;
- de SERV verduidelijkt dat het zijn wens is dat de regie van de leerwerkplekken in het kader van duaal leren in de schoot van het Vlaams partnerschap blijft. Aan deze opmerking is tegemoetgekomen in het ontwerp van decreet tot opheffing van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen, tot regeling van de taken en bevoegdheden en tot wijziging van de naam Hermesfonds;
- de SERV vraagt duidelijkheid te scheppen omtrent de afbakening van de doelgroep 'personen op beroepsactieve leeftijd' die door de activeringsregisseur zal benaderd worden. In de memorie van toelichting staat reeds een opsomming van doelgroepen die onder het begrip 'personen op beroepsactieve leeftijd' kunnen begrepen worden. In het ontwerp van decreet staat reeds vermeld dat de doelgroepen voor de activeringsregisseur nader zullen bepaald worden door middel van een besluit van de Vlaamse Regering. Ook dit ontwerp van besluit zal voor advies aan de sociale partners worden voorgelegd;
- de SERV uit zijn bezorgdheid omtrent de concrete invulling door VDAB van haar rol als loopbaanregisseur. De doelstelling van dit ontwerp van kaderdecreet is het decreetaal verankeren

van de rol als loopbaanregisseur als opdracht voor VDAB, dit overeenkomstig de bepalingen hierover in het Vlaamse regeerakkoord. De concrete invulling hiervan is onderwerp van een verdiepingsdecreet en verdere uitvoeringsbesluit(en). De sociale partners zullen nauw betrokken worden bij deze concrete invulling als leden van de raad van bestuur van VDAB. Het is niet de bedoeling dat VDAB marktversturend zal optreden of aanleiding zal geven tot belangenconflicten zoals deze beschreven worden in het SERV-advies. VDAB werkt steeds in het belang van de klant, burger en werkgever en zal beiden faciliteren en ondersteunen zodanig dat arbeidsmarkttransacties in optimale omstandigheden kunnen verlopen;

- de SERV uit zijn bezorgdheid ook over het feit dat deze nieuwe regisseursrollen de uitvoering van de eigenlijke kernopdracht, met name de activering van verplicht ingeschreven werkzoekenden en schoolverlaters en het invullen van vacatures en werkplekken voor werkgevers, zullen beperken.

Uiteraard zal deze kernopdracht centraal blijven staan in de dagdagelijkse werking van VDAB. Het uitbouwen van de rol als data- en loopbaanregisseur komt ook de uitvoering van deze kernopdracht ten goede. De dienstverlening naar verplicht ingeschreven werkzoekenden en werkgevers zal versterkt worden hierdoor. De uitbouw van de rol als data- en loopbaanregisseur is dus zeker complementair aan de opdracht om als activeringsregisseur zich eerst en vooral te richten op de uitvoering van de kerntaken;

- tot slot stelt de SERV dat ook het issue 'privacy' belangrijk is bij de uitbouw van de regisseursrollen.

Dit is evident. VDAB dient als publieke instantie haar beleid uit te stippelen met inachtnaam van de GDPR/privacy (GDPR: General Data Protection Regulation (= algemene verordening gegevensbescherming, AVG)). Bij de verdere uitdieping van de regisseursrollen zal daarom zeker ook rekening gehouden worden met het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) dat is ingewonnen naar aanleiding van dit ontwerp van kaderdecreet. VDAB neemt dit onderwerp ter harte. Zoals eerder gezegd, zullen ook de ontwerp teksten van het verdiepingsdecreet en de uitvoeringsbesluiten altijd voorgelegd worden aan de sociale partners. Privacygerelateerde issues zullen hierbij uiteraard de nodige aandacht krijgen.

Advies Vlaamse Toezichtcommissie/Privacycommissie

Dit advies had één aanpassing tot gevolg in de memorie van toelichting: bij de artikelsgewijze bespreking werd bij artikel 2 de groep 'werknemers' toegevoegd aan de opsomming van groepen die onder de doelgroep 'burgers op beroepsactieve leeftijd' dienen begrepen te worden.

Bij het verdere verdiepingstraject zal rekening gehouden worden met de overige elementen opgenomen in het advies.

Advies van de Raad van State

Dit advies had twee aanpassingen tot gevolg aan het ontwerp van decreet:

- 1° in artikel 5, 1°, wordt bij de definitie van 'activeren' de verwijzing "vermeld in paragraaf 1/1, 13° en 14°" gewijzigd in de verwijzing "vermeld in paragraaf 1/1, 12° en 13°". Het betreft hier een wetgevingstechnische aanpassing;
- 2° aan de inleidende zin van artikel 5, 3°, werden de woorden "er wordt aan de bestaande paragraaf 1, die paragraaf 1/1/ wordt" toegevoegd. Het betreft hier een wetgevingstechnische aanpassing.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Deze bevoegdheden hebben betrekking op de volledige werking van VDAB. Dit omvat zowel bevoegdheden toegewezen aan het Vlaamse Gewest als aan de Vlaamse Gemeenschap.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

In dit artikel worden twee definities aangepast:

- 1° traject: in deze definitie wordt de term 'duurzame werkgelegenheid' vervangen door de term 'duurzame loopbaan'. In de huidige context van de samenleving en de arbeidsmarkt is het immers niet meer voldoende om als doelstelling enkel duurzame werkgelegenheid aan te houden. Een duurzame loopbaan geeft beter weer wat de uiteindelijke doelstelling van deze trajecten is;
- 2° persoon op beroepsactieve leeftijd: deze definitie wordt toegevoegd aan het ontwerp van decreet. Dit gezien de gewijzigde doelgroep van VDAB. Met deze gewijzigde definitie wordt aangegeven dat de doelgroep van VDAB sterk wordt verruimd. Het gaat voortaan om onder meer volgende groepen (werkgevers hier niet inbegrepen):
 - werkzoekenden;
 - leefloongerechtigden;
 - personen met een RIZIV-statuuut (RIZIV: Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering);
 - inactieven (personen zonder werk, zelfstandige activiteit of enige vorm van vervangingsinkomen);
 - leerlingen en studenten, voor zover zij niet meer onderworpen zijn aan voltijdse leerplicht;
 - gepensioneerden die zich vrijwillig inschrijven bij VDAB als werkzoekende;
 - nieuwkomers;
 - werkenden.

Artikel 3

In dit artikel wordt de missie van VDAB gewijzigd. Volgende elementen worden hierbij toegevoegd of meer belicht:

- 1° de doelgroep wordt uitgebreid met alle personen op beroepsactieve leeftijd (cf. supra);
- 2° duurzame inschakeling op de arbeidsmarkt wordt verruimd tot de doelstelling 'het verzekeren van een duurzame loopbaan'. De doelstelling omvat op die manier het matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, het ondersteunen van de werkzoekende in zijn zoektocht naar een nieuwe job, en het bieden van een loopbaanperspectief;
- 3° loopbaaneigenaarschap en loopbaanperspectief worden toegevoegd;
- 4° de dienstverlening ten aanzien van werkgevers wordt uitgebreid en sterker benadrukt in de missie;
- 5° naast vacatures worden ook de leerwerkplekken in scope genomen.

Door aanpassing van deze missie is VDAB voorbereid op de nieuwe taken die in het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 worden toegewezen.

Artikel 4

Artikel 4/1 gaat over de verwerking van persoonsgegevens door VDAB. Hier wordt alvast een eerste wijziging toegevoegd, zodat de doelgroep correct wordt weergegeven in dit artikel. Bij een volgende decreetswijziging zal een meer gedetailleerde oefening gemaakt worden over de verwerking van gegevens, in overeenstemming met de geldende reglementering inzake privacy en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Dit artikel, gecombineerd met de uitbreiding van artikel 5 van het VDAB-decreet zoals hieronder beschreven, geeft alvast een bredere basis voor de gegevensverwerking.

Op basis van dit artikel en de uitbreiding van artikel 5 van het VDAB-decreet zal VDAB performanter gebruik kunnen maken van de bestaande machtigingen en beraadslagingen waarover zij nu al beschikt.

Artikel 5

In dit artikel worden enkele nieuwe taken toegevoegd voor VDAB. Ook worden er enkele definities toegevoegd die van toepassing zijn bij de interpretatie van dit artikel.

– definitie van activeren

Deze definitie wordt hier toegevoegd met een beperkt toepassingsgebied (enkel van toepassing voor artikel 5 van het VDAB-decreet), gezien het VDAB-besluit van 5 juni 2009 al een definitie van 'activering' bevat, die gericht is op de activeringsstage, en dus niet strookt met wat hier bedoeld wordt.

– definitie van regisseur

Gezien de nieuwe taken data-, loopbaan- en activeringsregisseur worden toegewezen aan VDAB, verdient het aanbeveling om hier een definitie van 'regisseur' op te nemen.

Er werd gekozen voor "de instantie die (...) zorgt voor een uniform referentiekader (...)". VDAB zal voor zijn regietaken als verbindende en overkoepelende organisatie en als connector het volledige activeringsverhaal van de burger op zich nemen. VDAB zal hiertoe de samenwerking met haar partners bestendigen en verder uitbouwen. Het uniform referentiekader beschrijft de verwachtingen en kwaliteitsvoorwaarden waaraan de dienstverlening ten aanzien van burgers en werkgevers dient te voldoen, ongeacht wie de dienstverlening aanbiedt.

Activeringsregisseur

VDAB zal als activeringsregisseur, in maximale samenwerking met partners, in eerste instantie trachten het arbeidsmarktpotentieel in kaart te brengen en te bereiken. De volgende stap is trachten een zo groot mogelijk aandeel van dit potentieel effectief te laten instappen in een traject en via die weg finaal aan de slag te gaan op de arbeidsmarkt. Ten aanzien van de werkgevers wordt voorzien in een aanbod waardoor elke werkgever een perspectief op talent wordt geboden met het oog op het invullen van vacatures en leerwerkplekken.

VDAB neemt voortaan de taak op zich van het activeren van de bevolking op beroepsactieve leeftijd, ongeacht hun statuut (verblijfstatuut, sociaalrechtelijk statuut enzovoort), socialezekerheids- of socialebijstandsstelsel of inschrijving als werkzoekende. Als activeringsregisseur maakt VDAB, samen met werkge-

vers en sectoren, werk van oplossingsgerichte anticiperende strategieën voor de arbeidsmarkttuitdagingen en toekomstige evoluties.

De verschillende categorieën die zullen worden beschouwd als doelgroep voor de taak als activeringsregisseur worden naderhand bepaald en een gefaseerde implementatie/inwerkingtredingsdatum per categorie doelgroep wordt beoogd.

De doelstelling die VDAB voor ogen heeft, is de realisatie van een hogere werkzaamheidsgraad, wat betekent dat VDAB meer arbeidsmarktpotentieel zal moeten bereiken maar er ook in zal moeten slagen om meer van hen effectief aan het werk te krijgen.

Loopbaanregisseur

Naast de activerings- en dataregie kan men ook een bijkomende taak als loopbaanregisseur onderscheiden. Elke burger zit aan het stuur van zijn eigen loopbaan. Als loopbaanregisseur onderneemt VDAB al het nodige om de burger te ondersteunen en te faciliteren om van die loopbaan een duurzame loopbaan te maken. VDAB doet dit door het verzamelen van alle relevante loopbaan-data en -perspectieven en door deze ter beschikking te stellen van de burger. Deze krijgt suggesties over wat binnen zijn mogelijkheden ligt, van pasklaar tot overbrugbaar mits competentieversterking of begeleiding. Drempels worden in kaart gebracht.

Dataregisseur

Om ten aanzien van de werkgevers, werkzoekenden, inactieven en anderen op beroepsactieve leeftijd een volwaardige rol als loopbaan- of activeringsregisseur te kunnen opnemen, is het vereist dat VDAB beschikt over een sterk arsenaal aan gegevens en data. Op die manier heeft VDAB een duidelijk zicht op de arbeidsmarkt van vandaag en kan zij zo in een gericht activeringsbeleid op maat van elke burger voorzien. De data waarover sprake kunnen afkomstig zijn van Vlaamse, lokale of andere regionale en federale overheidsinstanties en overige partners die beschikken over relevante data om deze rol waar te maken.

VDAB bouwt haar rol als dataregisseur verder uit. Ook in de toekomst wil men pionier blijven op het vlak van de ontwikkeling en terbeschikkingstelling van innovatieve en nieuwe vormen van dienstverlening gebaseerd op data en ondersteund door artificiële intelligentie. VDAB zal de rol opnemen van 'trusted advisor' voor alle data die gelieerd zijn aan de arbeidsmarkt. Daarnaast streeft VDAB ook naar de realisatie van een 'open services'-strategie.

VDAB streeft ernaar om te beschikken over een zo breed mogelijke range aan arbeidsmarktgegevens. Enkel dan kan VDAB de ambitie waarmaken om succesvol als dataregisseur op de arbeidsmarkt actief te zijn.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS

VOORONTWERP VAN DECREET

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap " Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding ", wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", het laatst gewijzigd bij het decreet van 7 december 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 8° wordt vervangen door wat volgt:

"8° traject: een op maat gerichte, geplande, efficiënte en flexibele aaneenschakeling van verschillende stappen in een logische volgorde met als doel de kansen op een job en een duurzame loopbaan te verhogen;"

2° er wordt een punt 14° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"14° persoon op beroepsactieve leeftijd: alle personen tussen vijftien jaar en de pensioengerechtigde leeftijd die niet meer onderworpen zijn aan de voltijdse leerplicht, met inbegrip van gepensioneerden die zich vrijwillig inschrijven als werkzoekende."

Art. 3. Artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 24 april 2015, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4. De VDAB heeft als missie om, in het belang van werkgevers, werknemers, werkzoekenden en iedere andere persoon op beroepsactieve leeftijd:

- 1° voor iedere persoon op beroepsactieve leeftijd de arbeidsbemiddeling, begeleiding en opleiding met het oog op een duurzame loopbaan te verzekeren, te organiseren en te bevorderen, en ook zijn loopbaanperspectief en loopbaaneigenaarschap te faciliteren;
- 2° voor elke werkgever perspectief op talent te verschaffen door instrumenten, arbeidsmarktinformatie, advies en ondersteuning aan te bieden om vacatures en leerwerkplekken te vervullen;
- 3° te controleren of de verplicht ingeschreven werkzoekende beschikbaar is voor de arbeidsmarkt.”.

Art. 4. In artikel 4/1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018, worden tussen de woorden “persoonsgegevens van werkzoekenden” en de woorden “om de arbeidsbemiddeling” de woorden “en iedere persoon op beroepsactieve leeftijd” ingevoegd.

Art. 5. In artikel 5 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 29 maart 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, een nieuwe paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1. In dit artikel wordt verstaan onder:

- 1° activeren: acties ondernemen om werk te verkrijgen of te behouden of stappen zetten richting werk in het kader van een duurzame loopbaan. Dat omvat ook acties om de personen te bereiken die behoren tot de doelgroep, vermeld in paragraaf 1/1, 13° en 14°;
- 2° regisseur: de instantie die op permanente wijze voor een uniform referentiekader zorgt om de opdrachten, vermeld in paragraaf 1/1, 12°, 13° en 14°, te kunnen uitvoeren.”;

2° aan de bestaande paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, worden een punt 12° tot en met 14° toegevoegd, die luiden als volgt:

“12° taken als activeringsregisseur. De VDAB heeft als regisseur de volgende taken:

- a) iedere persoon op beroepsactieve leeftijd activeren, ongeacht zijn statuut, socialezekerheids- of socialebijstandsstelsel of zijn inschrijving als werkzoekende;
- b) een uniform referentiekader bepalen om de doelgroep, vermeld in punt a), te activeren;
- c) proactief personen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep, vermeld in punt a);
- d) gegevens verzamelen, analyseren, verwerken en bijhouden die noodzakelijk zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken. De regisseur wisselt die gegevens ook uit met actoren en partners die nodig zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken;

13° taken als loopbaanregisseur. De VDAB heeft als regisseur de volgende taken:

- a) werknemers activeren en verder begeleiden om hun werk te behouden;

- b) een uniform referentiekader bepalen om de doelgroep, vermeld in punt a), te activeren;
- c) proactief personen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep, vermeld in punt a);
- d) gegevens verzamelen, analyseren, verwerken en bijhouden die noodzakelijk zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken. De regisseur wisselt die gegevens ook uit met actoren en partners die nodig zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken.

14° taken als dataregisseur. De VDAB heeft als regisseur de volgende taken:

- a) proactief gegevens verzamelen, analyseren en verwerken. Dat is noodzakelijk om:
 - 1) de doelstellingen in dit artikel te bereiken;
 - 2) de verhoging van de werkzaamheidsgraad te faciliteren of een duurzame loopbaan te realiseren van de personen op beroepsactieve leeftijd die in het Vlaamse Gewest gedomicilieerd zijn;
 - 3) transparante en betrouwbare arbeidsmarktinformatie te verschaffen;
 - 4) in een relevant aanbod op maat voor werkgevers en personen te kunnen voorzien;
- b) proactief mensen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep, vermeld in punt a).”;

3° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering bepaalt de verschillende categorieën van de doelgroep, vermeld in het eerste lid, 12°, a).”.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS

BIJLAGE:

Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie
voor de verwerking van persoonsgegevens

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

**Advies wetgeving VTC nr. 2020/04
van 18 februari 2020**

betreffende

tekst	het voorontwerp van decreet
van	van het Vlaams Parlement
titel	decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie
roepnaam	(decreet extra regisseursrollen VDAB)
datum	zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 januari 2020

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw van 23 januari 2020.

Brengt op 18 februari 2020 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, (hierna “de aanvrager”) verzocht op 23 januari 2020 het advies van de VTC over het voorontwerp van decreet *tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap “Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding”, wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie* (hierna “het Ontwerp”).

Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar advieslening hiertoe beperkt.

Het Ontwerp vormt de eerste stap in de uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024. Het Regeerakkoord bevat inzake werkgelegenheid de volgende doelstelling: *“De Vlaamse Regering wil de volgende jaren minstens 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen. Een werkzaamheidsgraad van 80 procent is het doel”*. Het Vlaams Regeerakkoord bepaalt dat de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding (hierna: VDAB) haar gewijzigde missie zal uitvoeren in het kader van een aanklappend activeringsbeleid. VDAB krijgt drie extra regisseursrollen toegewezen.

- als werkzaamheidsregisseur/activeringsregisseur zal VDAB in eerste instantie trachten het arbeidsmarktpotentieel in kaart te brengen en effectief te activeren en te laten instromen in de arbeidsmarkt;
- als loopbaanregisseur onderneemt VDAB de nodige acties om de burger te ondersteunen om van zijn loopbaan een duurzame loopbaan te maken;
- als dataregisseur streeft VDAB er naar om ook in de toekomst de pionier te blijven op het vlak van ontwikkeling en terbeschikkingstelling van innovatieve en nieuwe vormen van dienstverlening gebaseerd op data en ondersteund door artificiële intelligentie.

Vooral de rol van dataregisseur is van belang in het kader van dit advies.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

(onderlijning VTC)

1. Uit de nota aan de Vlaamse regering blijkt dat het Ontwerp ondermeer een decretale basis wil bieden om tot een maximale gegevensdeling te komen in het kader van de drie nieuwe opdrachten en ook om de eigen data hiervoor in te zetten.
2. Het is positief dat er gedacht wordt aan de noodzakelijke decretale grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens.
3. De nota aan de Vlaamse Regering bevat de volgende motivering voor de decreetswijziging:

“VDAB bouwt haar rol als dataregisseur verder uit. Ook in de toekomst wil VDAB pionier blijven op het vlak van de ontwikkeling en terbeschikkingstelling van innovatieve en nieuwe vormen van dienstverlening gebaseerd op data en ondersteund door artificiële intelligentie. VDAB wil haar rol opnemen van “trusted advisor” voor alle data die gelieerd zijn aan de arbeidsmarkt. Daarnaast streeft VDAB ook naar de realisatie van een “open services” strategie. VDAB streeft ernaar om te beschikken

over een zo breed mogelijke range aan arbeidsmarktgegevens. Enkel dan kan VDAB de ambitie waarmaken om succesvol als arbeidsmarktregisseur op de arbeidsmarkt actief te zijn.

Om ten aanzien van de werkgevers, werkzoekenden, inactieven en anderen op beroepsactieve leeftijd een volwaardige rol als loopbaan- of activeringsregisseur te kunnen opnemen is het vereist dat VDAB beschikt over een sterk arsenaal aan gegevens en data. Op die manier heeft VDAB een duidelijk zicht op de arbeidsmarkt van vandaag en kan zij zo in een gericht activeringsbeleid op maat van elke burger voorzien. De data waarover sprake kan afkomstig zijn van Vlaamse / lokale / andere regionale en federale overheidsinstanties en overige partners die beschikken over relevante data om deze rol waar te maken.”

4. Specifiek artikel 4 van het Ontwerp behandelt de verwerking van persoonsgegevens. In artikel 4 van het decreet wordt de bestaande doelgroep van de VDAB, namelijk werkzoekenden, uitgebreid met alle personen op beroepsactieve leeftijd.

“In artikel 4/1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018, worden tussen de woorden “persoonsgegevens van werkzoekenden” en de woorden “om de arbeidsbemiddeling” de woorden “en iedere persoon op beroepsactieve leeftijd” ingevoegd.”

“Art. 2. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap “Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding”, het laatst gewijzigd bij het decreet van 7 december 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

[...]

2° er wordt een punt 14° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“14° persoon op beroepsactieve leeftijd: alle personen tussen vijftien jaar en de pensioengerechtigde leeftijd die niet meer onderworpen zijn aan de voltijdse leerplicht, met inbegrip van gepensioneerden die zich vrijwillig inschrijven als werkzoekende.”.

5. In de Memorie van Toelichting bij het Ontwerp wordt die doelgroep als volgt omschreven:

“Het gaat voortaan om onder meer volgende groepen (werkgevers hier niet inbegrepen):

- a. Werkzoekenden*
- b. Leefloongerechtigden*
- c. Personen met een RIZIV statuut*
- d. Inactieven (personen zonder werk, zelfstandige activiteit of enige vorm van vervangingsinkomen)*
- e. Leerlingen en studenten, voor zover zij niet meer onderworpen zijn aan voltijdse leerplicht*
- f. Gepensioneerden die zich vrijwillig inschrijven bij VDAB als werkzoekende*
- g. Nieuwkomers”*

6. Dit vormt een aanzienlijke uitbreiding van het aantal betrokkenen.
7. De VTC wijst er op dat de definitie en de niet exhaustieve opsomming in de Memorie van Toelichting veel openlaten waardoor het zelfs niet duidelijk is of werkenden al dan niet tot de doelgroep behoren. Dit lijkt wel het geval te zijn als naar de andere bepalingen gekeken wordt. Verduidelijking is evenwel aangewezen.
8. In de nota aan de Vlaamse Regering wordt deze aanpassing als volgt toegelicht:

“Artikel 4/1 gaat over de verwerking van persoonsgegevens door VDAB. Hier wordt alvast een eerste wijziging toegevoegd, zodat de doelgroep correct wordt weergegeven in dit artikel. In een volgende

decreetswijziging zal een meer gedetailleerde oefening gemaakt worden over de verwerking van gegevens, in overeenstemming met de geldende reglementering inzake privacy en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Dit artikel, gecombineerd met de uitbreiding van artikel 5 van het VDAB-decreet zoals hieronder beschreven, geeft alvast een bredere basis voor de gegevensverwerking.

Op basis van dit artikel en de uitbreiding van artikel 5 van het VDAB-decreet zal VDAB performanter gebruik kunnen maken van de bestaande machtigingen en beraadslagingen waarover zij nu al beschikt.

9. De VTC wijst er op dat de bestaande machtigingen en beraadslagingen zijn verleend op basis van aanvragen waarin ondermeer de categorie van personen en data en beveiliging een basis voor de beslissing waren en niet zondermeer mogen worden aangepast. Mogelijk wordt hier wel al rekening mee gehouden (zie verder).
10. Artikel 5 van het Ontwerp dat artikel 5 van het decreet wijzigt, bepaalt in punten 2° en 3° de taken van de VDAB voor de drie nieuwe rollen:

“12° taken als activeringsregisseur. De VDAB heeft als regisseur de volgende taken:

- a) iedere persoon op beroepsactieve leeftijd activeren, ongeacht zijn statuut, socialezekerheids- of socialebijstandsstelsel of zijn inschrijving als werkzoekende;*
- b) een uniform referentiekader bepalen om de doelgroep, vermeld in punt a), te activeren;*
- c) proactief personen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep, vermeld in punt a);*
- d) gegevens verzamelen, analyseren, verwerken en bijhouden die noodzakelijk zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken. De regisseur wisselt die gegevens ook uit met actoren en partners die nodig zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken;*

13° taken als loopbaanregisseur. De VDAB heeft als regisseur de volgende taken:

- a) werknemers activeren en verder begeleiden om hun werk te behouden;*
- b) een uniform referentiekader bepalen om de doelgroep, vermeld in punt a), te activeren;*
- c) proactief personen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep, vermeld in punt a);*
- d) gegevens verzamelen, analyseren, verwerken en bijhouden die noodzakelijk zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken. De regisseur wisselt die gegevens ook uit met actoren en partners die nodig zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken.*

14° taken als dataregisseur. De VDAB heeft als regisseur de volgende taken:

- a) proactief gegevens verzamelen, analyseren en verwerken. Dat is noodzakelijk om:*
 - 1) de doelstellingen in dit artikel te bereiken;*
 - 2) de verhoging van de werkzaamheidsgraad te faciliteren of een duurzame loopbaan te realiseren van de personen op beroepsactieve leeftijd die in het Vlaamse Gewest gedomicilieerd zijn;*
 - 3) transparante en betrouwbare arbeidsmarktinformatie te verschaffen;*
 - 4) in een relevant aanbod op maat voor werkgevers en personen te kunnen voorzien;*
- b) proactief mensen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep, vermeld in punt a).”;*

3° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering bepaalt de verschillende categorieën van de doelgroep, vermeld in het eerste lid, 12°, a).”.

11. De VTC is van oordeel dat op basis van de voorgestelde tekst al verschillende **aandachtspunten** te formuleren zijn in verband met de bescherming van persoonsgegevens:

- de uitbreiding van de groep betrokkenen tot iedere persoon op beroepsactieve leeftijd;
- het proactief detecteren en contacteren van de doelgroep;
- de bijhorende uitbreiding van te verwerken persoonsgegevens;
- de bijhorende uitbreiding van de gegevensstromen;
- de zeer ruime en vage aanduiding van de mogelijke bronnen, die ook niet beperkt zijn tot overheidsdata;
- big data toepassingen (dataintegratie) die mogelijk strijdig zijn met het principe van dienstenintegratie¹;
- big data toepassingen moeilijk te verzoenen zijn met de principes van de AVG²;
- de mogelijkheid dat een (overdreven) grote groep mensen geprofileerd wordt;
- de inzet van nieuwe technologieën, zoals artificiële intelligentie en de recente vragen naar regulering daarvan³;
- de problematiek van gebrekkige transparantie die met artificiële intelligentie gepaard gaat;
- een technologie (in casu artificiële intelligentie) decretaal opleggen en dat zonder dat er eerst een gegevensbeschermingsimpactanalyse (GEB of *DPIA*) lijkt te zijn gemaakt⁴;

¹ Zie over deze problematiek aanbeveling nr. 03/2009 van 1 juli 2009 van de Commissie uit eigen beweging in verband met integratoren in de overheidssector.

https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_03_2009_0.pdf

² Zie het Big Data Rapport van de Gegevensbeschermingsautoriteit:

https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/Big_Data_Rapport_2017.pdf

³ Zie ondermeer <https://www.vlaamsparlament.be/parlementaire-documenten/vragen-en-interpellaties/1364145> en <https://www.europarl.europa.eu/news/nl/press-room/20200206IPR72015/artificial-intelligence-meps-want-to-ensure-a-fair-and-safe-use-for-consumers>

⁴ De VTC heeft vernomen dat VDAB haar ethisch kader inzake haar toepassingen voorlegt aan het Vlaams Kenniscentrum Data & Maatschappij. (zie ondermeer het verslag van de commissievergadering van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie van 6 februari 2020, 13:56u). <https://www.vlaamsparlament.be/commissies/commissievergaderingen/1364226/verslag/1368605> Het rapport daarvan kan misschien meegenomen worden bij de uitwerking van de GEB.

- de beveiliging van de digitale platformen die gaan ingezet worden, in het bijzonder rekening houden met de hosting van de persoonsgegevens⁵.
 - er moet ook rekening gehouden worden met het principe van de AVG van opslagbeperking.
12. De Memorie van Toelichting bij het Ontwerp stelt zelf dat het ontwerp impact heeft op het recht op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en dat hier wordt aan tegemoet gekomen door een goed uitgewerkt beleid inzake privacy en gegevensbescherming.
 13. Dit laatste blijkt zeker nog niet uit het Ontwerp. De opstellers uiten wel de intentie om advies hierover te vragen en daar maximaal rekening mee te houden.
 14. De VTC stelt de **vraag of in dit decreet al geen beperkingen** moeten worden ingebouwd om te garanderen dat verwerkingen voldoen aan de principes van de AVG. Het eerste beginsel dat kan onderzocht worden is het principe van minimale gegevensverwerking: persoonsgegevens moeten toereikend, terzake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (artikel 5, 1, c), AVG), dit in combinatie met het doelbindingsbeginsel: persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
 15. Het lijkt de VTC niet uitgesloten dat de doeleinden en/of de doelgroep in het Ontwerp te ruim gedefinieerd zijn, namelijk volgens de VTC samengevat in het nieuwe §1/1, 14°, 2° van artikel 5: “*de verhoging van de werkzaamheidsgraad te faciliteren of een duurzame loopbaan te realiseren van de personen op beroepsactieve leeftijd die in het Vlaamse Gewest gedomicilieerd zijn*”. Om het met andere woorden te zeggen: het kan niet de bedoeling zijn dat de VDAB persoonsgegevens zal verwerken (in de vorm van een profiel bijvoorbeeld) van elke beroepsactieve persoon in het Vlaamse Gewest, omdat een meerderheid van die personen geen ondersteuning (van de VDAB) nodig hebben.
 16. Er zal in ieder geval veel afhangen van het verder beperken van de doelgroep en het bepalen op welke manier en voor welke doelen die benaderd mag worden.
 17. In de nota wordt aangegeven dat er in een **tweede fase een verdiepingsdecreet** komt, waarin:

“- de regisseursrollen verder uitgediept worden met de vermelding van specifieke doelgroepen, data die VDAB wil benutten, verwerken en bewaren, en de doelstelling(en) van het aanwenden van deze data per regisseursrol. Deze bepalingen moeten VDAB toelaten bijkomende machtigingen⁶ te verkrijgen bij de Vlaamse Toezichtcommissie voor het beheren, verwerken en aanwenden van data.

- één of meerdere digitale platformen die VDAB zal inzetten voor het realiseren van bovenstaande regisseursrollen een decretale basis zullen krijgen. De bepalingen inzake Mijn Loopbaan en het digitaal platform die nu in het VDAB-decreet staan worden geactualiseerd.”
 18. De VTC verwacht dus de nodige verduidelijking en garanties in dit verdiepingsdecreet te lezen.

⁵ Zie de adviezen en aanbevelingen van de VTC <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>.

⁶ De VTC merkt op dat ze sinds de in werkingtreding van het AVG-decreet dat het e-govdecreet wijzigde, niet meer bevoegd is om machtgingen te verlenen (enkel facultatief advies over protocollen).

III. BESLUIT

OM DEZE REDENEN

19. Beveelt de VTC aan om:

- de doelstellingen en doelgroep nog eens onder de loep te nemen voor dit decreet;
- een gegevensbeschermingseffectbeoordeling te maken voor het verdiepingsdecreet;
- het verdiepingsdecreet aan de VTC voor advies voor te leggen;
- gegevensbeschermingseffectbeoordelingen te maken voor de verschillende geplande verwerkingen en aan de VTC voor te leggen indien nodig volgens het ingeschatte risico;
- de functionarissen voor de gegevensbescherming tijdig te betrekken en advies te vragen;
- de verwerkingen van persoonsgegevens niet te starten zonder een degelijke wettelijke basis.

Hans Graux

Voorzitter

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2020-02-19 22:01:05 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

BIJLAGE:

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Advies

Voorontwerp decreet tot wijziging VDAB-decreet: activerings-, loopbaan-, dataregie

Brussel, 24 februari 2020

Adviesvraag: Adviesvraag betreffende het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie

Adviesvrager: Hilde Crevits - Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Ontvangst adviesvraag: 24 januari 2020

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring raad: 24 februari 2020

Contactpersoon: Sandra Hellings - shellings@serv.be

Mevrouw Hilde Crevits
Viceminister-president van de Vlaamse regering en
Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale economie en Landbouw
Koning Albert II-laan 15
B-1210 BRUSSEL

contactpersoon
Sandra Hellings
shellings@serv.be

ons kenmerk
SERV_Raad_20200224_Wijziging_VDAB_decreet_ADV

Brussel
24 februari 2020

Wijziging decreet VDAB inzake activerings-, loopbaan-, dataregie

Mevrouw de viceminister-president

Op 24 januari 2020 vroeg u de SERV om advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het VDAB-decreet van 7 mei 2004, wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie.

Het advies van de SERV over dit voorontwerp van decreet bestaat uit drie delen.

De doelstelling die aan de basis ligt van dit voorontwerp van decreet is een verhoging van de werkzaamheidsgraad, hetgeen vraagt om een structurele verbreding van het activeringsbeleid. De SERV staat achter deze doelstelling. In het akkoord *“Iedereen aan boord”* stelden de sociale partners dat *“de zoektocht naar potentiële arbeidskrachten moet worden geïntensifieerd zowel bij de huidige beschikbare arbeidsreserve (of de werkzoekenden) als bij de potentiële arbeidsreserve binnen de (heterogene) groep van niet-beroepsactieven”*.

Vervolgens gaat de SERV in dit advies in op de concrete inhoud van dit voorontwerp van decreet en meer specifiek op de invulling van de drie regisseursrollen die de VDAB krijgt toegewezen.

Het voorliggend voorontwerp van decreet is een kaderdecreet. Het zorgt er enkel voor dat de opdracht van de VDAB als centrale datagedreven en resultaatgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het volledige activeringsbeleid *juridisch* mogelijk wordt. Om deze opdracht ook effectief te realiseren, zijn bijkomende zaken nodig waaronder een oefening naar financieel en operationeel realisme in de schoot van de VDAB, een debat over de verdere invulling van de verschillende rollen, constructieve samenwerking met partnerorganisaties en andere overheden, een gezamenlijke datavisie en -strategie en een aangepaste aanpak en loopbaanbegeleiding voor niet-beroepsactieven. Voortbouwend op het positief advies dat de RVB VDAB gaf rond het laten uitwerken van dit voorontwerp van decreet, gaat de SERV in zijn advies hier op in. Deze punten behoeven een verder debat en bijkomende uitklaring.

SERV_20200224_Wijziging_VDAB_decreet_ADV

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

Wijziging VDAB-decreet: activerings-, loopbaan-, dataregie

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Danny Van Assche
voorzitter

Inhoud

Inhoud	33
Krachtlijnen	34
Advies	36
1 Situering	36
2 SERV staat achter doelstelling van brede activering	36
3 Data-, activerings- en loopbaanregie juridisch verankeren via een kaderdecreet	36
4 Bijkomende stappen nodig om doelstelling te realiseren	40
Bibliografie	45

Krachtlijnen

- De SERV staat achter de doelstelling die aan de basis ligt van dit voorontwerp van decreet, nl. een verhoging van de werkzaamheidsgraad, dat vraagt om een verbreding van het activeringsbeleid. Met dit voorontwerp van decreet zet de Vlaamse regering een eerste stap om de brede taak die de VDAB vanuit deze doelstelling heeft gekregen, op korte tijd ook juridisch mogelijk te maken. Dit is positief. De SERV adviseert om deze doelstelling (en niet enkel de opdrachten die daaruit voortvloeien) in dit kaderdecreet op te nemen. Ook vraagt de SERV om een aantal begrippen uit dit kaderdecreet te definiëren.
- In de VDAB-missie werd opgenomen dat VDAB voor elke werkgever perspectief op talent wil verschaffen o.a. om leerwerkplekken te vervullen. De sociale partners stellen dat VDAB een regierol heeft indien het gaat om leerwerkplekken in het kader van de VDAB-stages (zoals IBO, werkervaringsstages) en in het kader van de leertijd. De regie van de leerwerkplekken in het kader van duaal leren moet echter in de schoot van het Vlaams partnerschap blijven.
- VDAB moet als dataregisseur een goed zicht hebben op de huidige en toekomstige arbeidsmarktsituatie en, met het oog op brede activering, op de volledige populatie op beroepsactieve leeftijd waaronder de nieuwe groepen die zich zullen inschrijven.
- Om zijn rol als loopbaan- en activeringsregisseur te kunnen opnemen, moet VDAB over een minimaal aantal gegevens op individueel niveau beschikken. De data vormen het startpunt om het behoefteonderzoek en de daaropvolgende dienstverlening uit te rollen. In het verdiepingsdecreet moet duidelijk worden omschreven over welke gegevens het gaat. Ook moet het voor alle betrokkenen steeds duidelijk zijn welke procedure VDAB volgt. Ook de verschillende categorieën van de doelgroep “personen op beroepsactieve leeftijd” behoeven verdere uitklaring. Het gaat immers om een zeer diverse groep die bv. ook niet-werkbereiden zonder beschikbaarheidsvoorwaarden of arbeidsongeschikten omvat.
- De SERV vindt dat de opdracht van VDAB als loopbaanregisseur in het voorontwerp van decreet te flou wordt omschreven. Voor de SERV omvat deze rol transparant arbeidsmarktinformatie ontsluiten, waardoor burgers meer beredeneerde loopbaankeuzes kunnen maken. VDAB moet zich niet toeleggen op het actief gaan (her)oriënteren van burgers op beroepsactieve leeftijd.
- VDAB heeft de opdracht om op zoek te gaan naar potentiële arbeidsreserve binnen de (heterogene) groep van niet-beroepsactieven en moet ook andere groepen dan verplicht ingeschreven werkzoekenden bereiken. Het type dienstverlening kan verschillen, maar een uitkeringsstelsel mag geen beperking zijn voor kwalitatieve dienstverlening. VDAB moet wel blijvend prioriteit geven aan de activering van verplicht ingeschreven werkzoekenden en schoolverlaters en aan het invullen van vacatures voor werkgevers. Een brede opdracht als activerings- of loopbaanregisseur mag het uitvoeren van deze basisopdracht niet in de weg staan. Dit moet worden opgenomen in een ruimer kerntakendebat.

- Het voorliggend decreet is een kaderdecreet. Het zorgt er enkel voor dat de opdracht van VDAB als centrale datagedreven en resultaatgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het volledige activeringsbeleid *juridisch* mogelijk wordt. Om deze opdracht ook effectief te realiseren, zijn bijkomende zaken nodig:
- *Oefening naar financieel en operationeel realisme in de schoot van de VDAB.* Voortbouwend op het positief advies van de RVB VDAB, gaat de SERV in op deze punten. Gezien de ambitieuze doelstelling van de Vlaamse regering, de bijkomende taken voor de VDAB die daar uit voortvloeien en de verwachting dat ook partnerorganisaties intensiever worden ingezet om de doelstelling van de Vlaamse regering te halen, onderstrepen de sociale partners de nood aan een kerntakendebat en aan een oefening naar financieel en operationeel realisme. Het is voor de sociale partners cruciaal dat VDAB binnen deze ruimere regieopdracht blijvend zijn kerntaken kan opnemen. De sociale partners willen dit kerntakendebat en deze oefening op korte termijn opnemen in de RVB VDAB. De sociale partners wensen, als leden van de RVB, ook graag snel meer duidelijkheid over de resultaatsfinanciering van VDAB alsook over de evaluatie van VDAB in dit kader.
 - *Debat over de verdere invulling van de verschillende rollen van VDAB.* Ter voorbereiding van het verdiepingsdecreet is een uitgebreid debat nodig met het beleid en VDAB over hoe ver het beleid wil gaan, zowel op het vlak van het verzamelen van individuele data, het gebruiken van deze data in het kader van activering/loopbaandienstverlening als het op eigen initiatief/pro-actief contacteren van burgers op beroepsactieve leeftijd.
 - *Constructieve samenwerking met partnerorganisaties en andere overheden.* Het voorontwerp van decreet geeft enkel de toelating aan VDAB om data te vragen aan partnerorganisaties en andere overheden. De VDAB is m.a.w. nog steeds afhankelijk van de bereidheid tot samenwerking en informatiedeling van deze organisaties en overheden. Dit vraagt om overleg, coördinatie en constructieve samenwerking. VDAB kan hier een actieve rol in opnemen. Bovendien moeten andere organisaties voldoende aandacht besteden aan het aspect 'werk' en stappen hierrond zetten: eenzelfde minimale gegevensverzameling realiseren, eenzelfde (toekomstgerichte loopbaan)focus hebben, voldoende aandacht besteden aan een traject naar werk in hun begeleiding of trajecten, wanneer de doelgroep interesse heeft in werk, consequent een warme overdracht voorzien naar VDAB of naar werk VDAB heeft de opdracht om de samenwerking met deze instanties mee op te zetten. VDAB moet bij de re-integratietrajecten sneller betrokken worden in een traject naar werk.
 - *Gezamenlijke datavisie en -strategie.* Beleidsrelevante datasets moeten sneller worden vrijgegeven. Datakoppeling tussen Vlaamse datastromen en datastromen van andere beleidsniveaus moet worden gerealiseerd. Er moet structureel worden nagedacht over het gegeven privacy bij datakoppeling. Om deze zaken te realiseren, pleit de SERV voor het uitwerken van een duidelijke datavisie en -strategie in overeenkomst met de andere beleidsniveaus en regio's.
 - *Aangepaste aanpak en loopbaanbegeleidingsinstrument voor niet-beroepsactieven.* Voor moeilijk bereikbare werkbereide niet-beroepsactieven is een aangepast kader en aanbod nodig, eventueel met andere acties (bv. meer bottom up) of strategieën (minder disciplinair). Duurzame samenwerking met partners is cruciaal. Zij hebben ook aangepaste loopbaanbegeleiding nodig. De SERV vraagt de piste te bekijken om voor hen geëigende instrumenten te ontwerpen via ESF-financiering.

Advies

1 Situering

De Vlaamse Regering wil de volgende jaren minstens 120 000 Vlamingen extra aan een job helpen. Een werkzaamheidsgraad van 80% is het streefdoel. Om deze ambitieuze doelstelling te bereiken, is een structurele verbreding van het activeringsbeleid noodzakelijk. De zoektocht naar potentiële arbeidskrachten moet worden uitgebreid naar alle burgers op beroepsactieve leeftijd ook die niet werken en/of niet zijn ingeschreven bij de VDAB. In dat kader breidt het Regeerakkoord van de Vlaamse regering (2019-2024) de opdracht van de VDAB uit tot de centrale datagedreven en resultaatgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het volledige activeringsbeleid in Vlaanderen. Het voorontwerp van decreet dat nu voor advies voorligt, moet elk van deze taken, nl. activeringsregie, loopbaanregie en dataregie, juridisch mogelijk maken.

Dit advies van de SERV op dit voorontwerp van decreet bestaat uit drie delen:

- Ten eerste wordt in het advies (her)bevestigd dat de SERV achter de doelstelling van brede activering staat. Deze doelstelling ligt aan de basis van dit voorontwerp van decreet.
- Ten tweede gaan we in op de concrete inhoud van dit voorontwerp van decreet en meer specifiek op de invulling van de drie regisseursrollen van de VDAB.
- Het voorliggend voorontwerp van decreet is een kaderdecreet. Dit kaderdecreet behoeft verdere uitdieping. In het derde deel van dit advies, formuleert de SERV, voortbouwend op het positief advies dat de RVB VDAB gaf rond het laten uitwerken van dit voorontwerp van decreet, nog een aantal opmerkingen en aandachtspunten die een verder debat en bijkomende uitklaring behoeven.

2 SERV staat achter doelstelling van brede activering

De SERV staat achter de doelstelling die aan de basis ligt van dit voorontwerp van decreet: een structurele verbreding van het activeringsbeleid. Al in het akkoord *Iedereen aan boord*, stelt de SERV dat “*de zoektocht naar potentiële arbeidskrachten moet worden geïntensifieerd zowel bij de huidige beschikbare arbeidsreserve (of de werkzoekenden) als bij de potentiële arbeidsreserve binnen de (heterogene) groep van niet-beroepsactieven*” (SERV, 22 juni 2019). Het is positief dat de Vlaamse regering met dit voorontwerp van decreet effectief een eerste stap zet om de brede taak die de VDAB vanuit deze doelstelling krijgt toegeschoven op korte tijd ook juridisch mogelijk te maken.

3 Data-, activerings- en loopbaanregie juridisch verankeren via een kaderdecreet

Het voorliggend voorontwerp van decreet is een kaderdecreet. Volgens de SERV worden bepaalde zaken best al in een kaderdecreet opgenomen of voldoende duidelijk omschreven. Het

gaat zowel om de doelstelling van dit kaderdecreet, enkele termen alsook de inhoud van de drie regisseursrollen.

Doelstelling juridisch verankeren

De SERV vindt dat een kaderdecreet ook de algemene doelstelling moet opnemen en juridisch verankeren en niet enkel de opdrachten die daaruit voortvloeien. Zulke brede doelstelling moet los staan van de conjunctuur (cfr. van wijzigende werkloosheidsgraad). Concreet vraagt de SERV om de doelstelling van brede activering in de inleiding van het kaderdecreet op te nemen. Hetgeen betekent dat VDAB de verschillende groepen binnen de potentiële arbeidsreserve bereikt en hierover concrete afspraken worden gemaakt.

Terminologie verduidelijken

De SERV adviseert om in art.5 1° een aantal bijkomende termen te definiëren en verder te duiden. Het gaat om: “duurzame loopbanen”, “loopbaanregie” (zie ook verder), “gegevens”, “proactief detecteren en contacteren” en “uniform referentiekader”. Wat dit laatste betreft, adviseert de SERV om de beschrijving uit de nota aan de VR of de MvT op te nemen: *“Het uniform referentiekader beschrijft de verwachtingen en kwaliteitsvoorwaarden waaraan de dienstverlening t.a.v. burgers en werkgevers dient te voldoen, ongeacht wie de dienstverlening aanbiedt.”*

Opdracht VDAB inzake leerwerkplekken

Art. 4 omschrijft de VDAB-missie. Art. 4 2° stelt dat de VDAB als missie heeft om “voor elke werkgever perspectief op talent te verschaffen door instrumenten, arbeidsmarktinformatie, advies en ondersteuning aan te bieden om vacatures en leerwerkplekken te vervullen.” Door dit artikel worden, zo duidt de MvT, naast vacatures ook de leerwerkplekken in scope genomen.

De SERV stemt hiermee in indien het gaat om de regie van leerwerkplekken in het kader van VDAB-stages (zoals IBO, werkervaringsstages) en in het kader van de leertijd. De SERV is echter van mening dat de regie van de leerwerkplekken in het kader van duaal leren in de schoot van het Vlaams partnerschap moet blijven. In het SERV-advies inzake het voorontwerp van decreet tot opheffing van het publiekrechtelijk vormgegeven verzelfstandigd Agentschap “Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen” van 17 februari 2020 stellen de sociale partners hierover:

“Het Vlaams partnerschap is en blijft verantwoordelijk voor de werkplekregie in het kader van duaal leren. De sociale partners gaan niet akkoord met de regie-opdracht voor VDAB om duale leerplekken te erkennen voor sectoren zonder sectoraal partnerschap. De sociale partners vinden dat de regie van duaal leren voor deze sectoren bij het Vlaams partnerschap moet blijven. Het Vlaams partnerschap kan de operationele taken indien nodig delegeren aan VDAB. Er kan geen sprake zijn van duaal leren zonder (sectorale) partnerschappen. De opportuniteiten voor sectorale partnerschappen moeten blijvend onderzocht en gestimuleerd worden.”

Wel kan VDAB samen met het Vlaams Partnerschap de co-regie waarnemen van een databank met leerwerkplekken. Deze kunnen dan zowel worden gebruikt voor de nieuwe Beroepskwalificerende leerweg als voor duaal leren, met dien verstande dat dit werkplekken van een andere orde zijn, en voor het werkplekleren van de VDAB.”

VDAB als dataregisseur

De VDAB moet als dataregisseur een duidelijk zicht hebben op de huidige en toekomstige arbeidsmarktsituatie en betrouwbare, up-to-date en realtime arbeidsmarktinformatie kunnen geven. Daartoe moet de VDAB arbeidsmarktbreed een arsenaal aan gegevens verzamelen en eenvoudig ter beschikking stellen (bv. aantal schoolverlaters, werkzoekenden per regio ...). Dit gaat m.a.w. om het verzamelen van macrodata om grote trends in kaart te brengen.

Met het oog op brede activering, moet VDAB voldoende zicht hebben op de volledige populatie op beroepsactieve leeftijd waaronder ook de nieuwe groepen die zich zullen inschrijven. De VDAB moet beschikken over voldoende (fijnmazige) gegevens over het aanwezige arbeidspotentieel (opleiding/competenties, ervaring, statuut, sociaal zekerheids- of sociaal bijstandsstelsel, ervaren drempels, gegevens omtrent beschikbaarheid, taal, herkomst ...), dit om de verschillende groepen binnen de arbeidsreserve (werkzoekenden én anderen op beroepsactieve leeftijd) in kaart te brengen en een gepast dienstverleningsaanbod te ontwikkelen t.a.v. werkzoekenden en anderen op beroepsactieve leeftijd en voor werkgevers vacatures te vervullen, waaronder via de inzet van AI. Dit gaat over geanonimiseerde microdata (of anonieme data op individueel niveau).

Het is volgens de SERV erg belangrijk om wat de nodige data betreft, de verschillende rollen van VDAB goed te duiden, nl. de VDAB als dataregisseur enerzijds en de VDAB als activerings- en loopbaanregisseur anderzijds. De SERV vraagt dan ook om bij de taken als dataregisseur *“14 b) proactief mensen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep”* te schrappen. Deze taak zal door de VDAB worden opgenomen vanuit zijn opdracht als loopbaan- en activeringsregisseur (via 12° c en 13° c). Vanuit de opdracht als dataregisseur moet VDAB geen bereikacties ondernemen. De VDAB levert als dataregisseur wel de nodige data aan om als loopbaan- en activeringsregisseur deze acties te kunnen ondernemen. Het feit dat de VDAB geen bereikacties zal ondernemen als dataregisseur maakt deze rol "nog zuiverder". Op die manier garandeert de VDAB alle stakeholders dat individuele acties naar burgers steeds vanuit de rol van loopbaan- of activeringsregisseur zullen gebeuren. Deze invulling ligt bovendien in de lijn met de beschrijving van de verschillende rollen in de MvT en in de nota VR.

Om zijn rol als loopbaan- en activeringsregisseur te kunnen opnemen, moet VDAB daarnaast ook over een minimaal aantal gegevens op individueel niveau beschikken (bv. opleiding/competenties, ervaring, statuut, sociaal zekerheids- of sociaal bijstandsstelsel, gegevens omtrent beschikbaarheid ...). In het verdiepingsdecreet moet duidelijk worden omschreven over welke gegevens het gaat. Ook moet het voor alle betrokkenen steeds duidelijk zijn welke procedure VDAB hierbij volgt (zoals VDAB nu ook transparant communiceert over de verwerking van persoonsgegevens via <https://www.vdab.be/privacy>). Dit vraagt om een gedetailleerde oefening over de verwerking van gegevens, in overeenstemming met de geldende reglementering inzake privacy en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Hierbij moet o.a. worden uitgeklaard in welke mate de partners de door VDAB verzamelde gegevens kunnen gebruiken in hun activeringsopdrachten.

VDAB als activeringsregisseur

In art. 12° staat: *“a) De VDAB heeft als regisseur de taak om iedere persoon op beroepsactieve leeftijd te activeren, ongeacht zijn statuut, socialezekerheids- of sociale bijstandsstelsel of zijn inschrijving als werkzoekende. ... c) Proactief personen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep vermeld in punt a)”* De SERV interpreteert dit als: voorliggend decreet maakt het juridisch mogelijk dat ook niet-verplicht ingeschreven werkzoekenden worden geïnformeerd

en aanspraak kunnen maken op de dienstverlening van/activering door VDAB, met als doel een groei in de werkzaamheidsgraad.

Dit artikel behoeft verdere uitklaring en verfijning in het verdiepingsdecreet, o.a. zoals aangegeven in art.5 3°, wat betreft de verschillende categorieën van de doelgroep. Nu wordt de groep personen op beroepsactieve leeftijd telkens als één geheel vermeld. Dit is echter een zeer diverse groep die bv. ook niet-werkbereiden zonder beschikbaarheidsvoorwaarden of arbeidsongeschikten omvat.

De SERV wil hier volgende kanttekening maken. VDAB wil een relevant aanbod op maat voor werkgevers en personen op beroepsactieve leeftijd kunnen voorzien. Vanuit zijn rol als dataregisseur capteert VDAB gegevens die dit mogelijk maken. Dataregie is evenwel slechts één van de aspecten om in dit aanbod te kunnen voorzien; vooral de invulling van de rol als activeringsregisseur zal ervoor moet zorgen dat een aanbod op maat voor werkgevers en burgers op beroepsactieve leeftijd kan worden uitgerold. De data vormen m.a.w. het startpunt om het behoefteonderzoek en de daaropvolgende strategie/acties/dienstverlening uit te rollen.

VDAB als loopbaanregisseur

De SERV vindt dat de opdracht van VDAB als loopbaanregisseur in het voorontwerp van decreet te flou wordt omschreven. Het verschil met de opdracht als activeringsregisseur is puur op basis van dit voorontwerp van decreet daarom niet echt duidelijk. De memorie van toelichting biedt echter bijkomende duiding. De MvT stelt dat elke burger aan het stuur zit van zijn eigen loopbaan maar dat VDAB als loopbaanregisseur al het nodige onderneemt om de burger te ondersteunen en te faciliteren om van die loopbaan een duurzame loopbaan te maken. VDAB doet dit door alle relevante loopbaandata en -perspectieven te verzamelen en ter beschikking te stellen van de burger. Deze krijgt suggesties over wat binnen zijn of haar mogelijkheden ligt, van pasklaar tot overbrugbaar mits competentieversterking of begeleiding. Bovendien worden drempels in kaart gebracht.

In het voorontwerp van decreet staat bij 13° a) dat VDAB als loopbaanregisseur de taak heeft om werknemers te activeren en verder te begeleiden om hun werk te behouden. De SERV adviseert om in 13° a) "werknemers" te vervangen door "iedere persoon op beroepsactieve leeftijd". De loopbaanregie moet ten dienste staan van alle burgers op beroepsactieve leeftijd en niet enkel t.a.v. werknemers. Alle burgers op beroepsactieve leeftijd dienen toegang te krijgen tot alle tools die VDAB ter beschikking stelt ter ondersteuning voor het uitbouwen van hun loopbaan. Dit is bovendien in lijn met de beschrijving van de doelgroep in de MvT en in de nota VR.

Ook is het nodig om "proactief personen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep" (13°c) verder te verduidelijken (zie ook eerder bij 'Terminologie verduidelijken'). Voor de SERV omvat de opdracht van de VDAB als loopbaanregisseur transparant arbeidsmarktinformatie ontsluiten, waardoor burgers meer beredeneerde loopbaankeuzes kunnen maken.

Om verschillende redenen zijn de sociale partners van mening dat VDAB zich niet moet toeleggen op het actief gaan (her)oriënteren van alle burgers op beroepsactieve leeftijd.

- Ten eerste wijzen de sociale partners er op dat indien VDAB actief werknemers gaat contacteren, dit zal leiden tot een belangenconflict: nl. enerzijds aan werkgevers kandidaten aanbieden om vacatures in te vullen, anderzijds hun werknemers "weghalen" in het kader van loopbaanbeleid. Is dit de rol die VDAB moet vervullen?
- Ten tweede mag VDAB niet marktverstrend optreden; het moet voldoende duidelijk zijn hoe deze regisseursopdracht zich verhoudt tot de markt. Diverse private organisaties (al dan niet

in het kader van loopbaanbegeleiding) bieden evenzo ondersteuning t.a.v. werknemers via scans, info, tools tot en met diverse vormen van ondersteuning.

De sociale partners zien op het vlak van loopbaanregie dus geen actieve rol voor VDAB. Maar wel moet worden nagedacht over de faciliterende en ondersteunende rol van VDAB in de context van loopbaan- en arbeidsmarkttransities. Als arbeidsmarktregisseur moet de VDAB op deze transities kunnen anticiperen.

Activering verplicht ingeschreven werkzoekenden blijvend prioritair

De SERV kan zich vinden in het activeren van meer mensen, met het oog op de realisatie van een hogere werkzaamheidsgraad. De VDAB heeft als arbeidsmarktregisseur de opdracht om op zoek te gaan naar potentiële arbeidsreserve binnen de (heterogene) groep van niet-beroepsactieven en moet m.a.w. ook andere groepen dan verplicht ingeschreven werkzoekenden bereiken. Het type dienstverlening kan verschillen, maar een uitkeringsstelsel mag geen beperking zijn om kwalitatieve dienstverlening te krijgen, hetgeen betekent dat expliciete of subtiele uitsluitingsmechanismen op het niveau van de dienstverlening moeten worden weggewerkt. Vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden dienen daarom op dezelfde manier te worden ingeschat door VDAB zodat ze, volgens hun noden, op dezelfde begeleiding en dienstverlening kunnen rekenen als andere werkzoekenden. (zie ook COM DIV, 2020, pag.15)

De SERV onderstreept wel dat VDAB blijvend prioriteit moet geven aan de activering van de verplicht ingeschreven werkzoekenden en schoolverlaters en aan de dienstverlening aan/het invullen van vacatures voor werkgevers. Een brede opdracht als activerings- of loopbaanregisseur mag het uitvoeren van deze basisopdracht niet in de weg staan. Dit moet worden opgenomen in een ruimer kerntakendebat. Om te kunnen inschatten hoe de kernopdracht van VDAB zich verhoudt tot zijn ruimere doelstelling, moet er op korte termijn een operationele vertaling gebeuren die zicht geeft op benodigde mankracht, middelen en partners. Er is een meerjarenplanning nodig die minimaal één legislatuur zal omvatten. Er is m.a.w. nood aan een operationeel meerjarenplan en meerjarenbegroting. Pas dan kan de RVB VDAB ten volle zijn verantwoordelijkheid opnemen en de opeenvolgende prioritaire groepen afbakenen (zie ook verder).

4 Bijkomende stappen nodig om doelstelling te realiseren

Het voorliggend decreet is een kaderdecreet. Het zorgt er enkel voor dat de opdracht van de VDAB als centrale datagedreven en resultaatgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het volledige activeringsbeleid *juridisch* mogelijk wordt. Om deze opdracht ook effectief te realiseren, zijn bijkomende zaken nodig waaronder een oefening naar financieel en operationeel realisme in de schoot van de VDAB, een debat over de verdere invulling van de verschillende rollen, constructieve samenwerking met partnerorganisaties en andere overheden, een gezamenlijke datavisie en -strategie en een aangepaste aanpak en loopbaanbegeleidingsinstrument voor niet-beroepsactieven. Voortbouwend op het positief advies dat de RVB VDAB gaf rond het laten uitwerken van dit voorontwerp van decreet, gaat de SERV in op deze punten.

Oefening naar financieel en operationeel realisme nodig in schoot van VDAB

De sociale partners formuleren in dit advies een fundamentele kanttekening. Gezien de ambitieuze doelstelling van de Vlaamse regering, de bijkomende taken voor de VDAB die daar uit voortvloeien en de verwachting dat ook partnerorganisaties intensiever worden ingezet om de doelstelling van de Vlaamse regering te halen, onderstrepen de sociale partners de nood aan een kerntakendebat en aan een oefening naar financieel en operationeel realisme. Het is voor de sociale partners cruciaal dat VDAB binnen deze ruimere regieopdracht blijvend zijn kerntaken kan opnemen. De sociale partners willen dit kerntakendebat en deze oefening op korte termijn opnemen in de RVB VDAB.

De VDAB krijgt een ruime opdracht en dit binnen een kader van resultaatsfinanciering. De sociale partners wensen, als leden van de RVB, graag snel meer duidelijkheid over deze resultaatsfinanciering en de evaluatie van VDAB in dit kader.

Sociale partners betrekken bij de verdere invulling van data-, activerings- en loopbaanregie

Het voorliggend voorontwerp van decreet is een kaderdecreet. Zoals terecht wordt opgemerkt in de nota aan de VR (pag.4) is in een tweede fase een verdiepingsdecreet nodig om één en ander verder vorm te geven.

Dit dossier behoeft dan ook een breder debat binnen en met de VDAB, de sociale partners en het beleid m.h.o.o. de invulling van dit verdiepingsdecreet. Tot op vandaag is volgens de sociale partners onvoldoende duidelijk hoe ver de (data)regierol *kan* gaan, gezien het wettelijk kader o.a. inzake de privacywetgeving, maar ook gezien de betrokkenheid van partnerorganisaties. Ook is een uitgebreid debat nodig over hoe ver het beleid *wil* gaan, zowel op het vlak van het verzamelen van individuele data, het gebruiken van deze data in het kader van activering/loopbaandienstverlening als het op eigen initiatief/pro-actief contacteren van burgers op beroepsactieve leeftijd.

Ook adviseert de SERV om in een volgende fase alle elementen verder uit te klaren en op te nemen in één overzichtelijk verdiepingsdecreet (i.p.v. te verspreiden over meerdere decreten). Dit zorgt voor eenvoud en transparantie. Indien bepaalde elementen via uitvoeringsbesluiten worden geregeld, vraagt de SERV om deze gelijktijdig met dit verdiepingsdecreet voor advies voor te leggen.

Constructieve samenwerking met partnerorganisaties en andere overheden als cruciale voorwaarde

Constructieve samenwerking inzake dataregie

De realisatie van brede activering start bij een voldoende verfijnd inzicht in de potentiële arbeidsreserve. Hiertoe is input van en maximale samenwerking met partners en andere overheden nodig. Dit voorontwerp van decreet creëert voor de VDAB alvast de juridische basis om bepaalde data-aanvragen te kunnen doen en andere instanties aan te spreken. Het biedt VDAB de mogelijkheid om de discussie met andere instanties te voeren over de inzichten en gegevens die VDAB nodig heeft om een gedifferentieerd aanbod voor deze groep te realiseren. VDAB kan op dit vlak dus stappen zetten.

Maar dit voorontwerp van decreet schetst louter een kader. Er is nog een grote gap tussen het decretale kader dat nu voorligt en het waarmaken van de doelstellingen. Om de rol als data- (en activerings)regisseur ten volle te kunnen realiseren, is de VDAB afhankelijk van de bereidheid tot

samenwerking en informatiedeling van deze partnerorganisaties en andere overheden. Het voorontwerp van decreet geeft aan VDAB immers enkel de toelating om data te vragen maar garandeert niet dat andere instanties deze ook effectief zullen geven. Dit is vaak onderdeel van de bevoegdheid en datastrategie van andere beleidsniveaus. Er is daarom nood aan een open debat en constructieve samenwerking om data te verzamelen. VDAB kan hier een actieve rol in opnemen.

De SERV wijst er op dat dataregie het belang van goede bottom up benaderingen niet uitsluit. Lokale samenwerkingsovereenkomsten bieden de mogelijkheid om de registratie van leefloners beter te ontsluiten. Deze overeenkomsten moeten ervoor zorgen dat overdraagbare data verfijnder, gericht en direct toepasbaar zijn voor verdere opvolging. Een centrale datasturing zorgt voor macrodata die op geaggregeerd niveau toepasbaar zijn. Vooral vanuit de activeringsregie komen inschattingsdata naar boven (welke noden zijn er en wat is de afstand tot de arbeidsmarkt).

Constructieve samenwerking inzake activeringsregie

Het is cruciaal dat de beleidsdoelstelling van brede activering door alle betrokken overheden wordt gedeeld. Dit vraagt (op korte termijn) veel overleg en coördinatie, waaronder met het federale beleidsniveau.

De rol als activeringsregisseur ten volle kunnen waarmaken, impliceert dat ook andere organisaties voldoende aandacht besteden aan het aspect 'werk' en stappen hierrond zetten. Het is belangrijk om het moment van instroom in een sociaal zekerheids- of sociaal bijstandsstelsel en dienstverlening vanuit de (lokale) overheid (ook) aan te wenden voor het capteren van (voor verdere activering nuttige) gegevens over het aanwezige arbeidspotentieel. In de toekomst zou de nieuwe instroom (bv. bij RIZIV) éénduidig in kaart kunnen worden gebracht. VDAB zou aan hen kunnen vragen Mijn loopbaan, als centraal loket, te completeren.

Ook kan het moment (meer) worden aangegrepen om de personen met arbeidspotentieel te informeren over de VDAB-dienstverlening. Commissie Diversiteit stelde dat het belangrijk is dat *“deze instanties voldoende aandacht besteden aan een traject naar werk in de begeleiding of trajecten die ze aanbieden en dat ze, wanneer de doelgroep¹ interesse heeft in werk, consequent een warme overdracht voorzien naar VDAB of naar werk.”* (COM DIV, 2020, p.9).

Het is dus belangrijk dat de verschillende instanties met eenzelfde bril naar de situatie kijken. Dit betekent eenzelfde minimale gegevensverzameling realiseren en eenzelfde (toekomstgerichte loopbaan)focus hebben (wat kan de persoon (nog) wel, welke ervaring/scholing heeft hij/zij ..). Aan de hand van deze info kan de dialoog met de betrokkene worden aangegaan en kan de persoon meer gericht worden aangesproken, dit in samenwerking met andere organisaties. *“VDAB heeft de opdracht om de samenwerking met deze instanties mee op te zetten en zou sneller betrokken moeten worden om een maximaal bereik van deze doelgroep te stimuleren en zo zijn rol als brede arbeidsmarktregisseur ten volle te kunnen uitoefenen.”* (COM DIV, 2020, p.9).

De SERV formuleert bijkomend volgende punctuele bemerkingen:

- De beslissingsbevoegdheid ten aanzien van beschikbaarheid en inzetbaarheid ligt niet steeds bij VDAB (maar bv. bij een adviserend geneesheer of bemiddelaar van OCMW).

¹ Het gaat hier om werkbereide niet-beroepsactieven die nog niet, niet of niet meer zijn ingeschreven bij VDAB maar indirect bij VDAB 'op de radar' zitten doordat ze gekend zijn bij andere instanties, zoals RIZIV, OCMW's, FOD Sociale zekerheid, agentschappen integratie en inburgering, onderwijs

VDAB heeft het welslagen van de doelstelling brede activering niet volledig zelf in de hand. Met dit decreet is VDAB wel beter geëquipeerd om het gesprek met anderen aan te gaan.

- Inzetten op preventief arbeidsbeleid impliceert dat de toeleiding vanuit een re-integratietraject voldoende snel kan gebeuren (maar blijvend binnen de veilige contouren van de huidige job). Indien te verwachten valt dat iemand niet meer naar de huidige job kan terugkeren, zou er al veel sneller dan nu naar een oplossing moeten kunnen worden gezocht. VDAB moet bij de re-integratietrajecten sneller betrokken worden in een traject naar werk. VDAB kan mee helpen bepalen in welke mate het individu kan participeren aan de arbeidsmarkt en dit vertalen naar de werkvloer. Dit vraagt ook om een aangepast aanbod.
- Het is wenselijk verdere uitvoering te geven aan het RIZIV-protocol.

Gezamenlijke datavisie en -strategie uitwerken

De SERV pleit ervoor dat de Vlaamse regering een duidelijke datavisie en -strategie uitwerkt in overeenkomst met de andere beleidsniveaus en regio's. In het advies op de beleidsnota Werk en Sociale Economie stelt de SERV:

“Ten eerste moeten beleidsrelevante datasets sneller worden vrijgegeven. Om proactief te kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen moet de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) meer realtime data bevatten. Scandinavische landen slagen daar nu wel al in. Dit moet ook in Vlaanderen en andere regio's worden gerealiseerd. Hiervoor is het noodzakelijk in kaart te brengen welke datastromen vertraging veroorzaken.

Een tweede urgente stap is datakoppeling, tussen Vlaamse datastromen en datastromen van andere beleidsniveaus. Om meer verfijnde informatie over de verschillende groepen binnen de potentiële arbeidsreserve te kunnen leveren, moeten op korte termijn verschillende stromen kunnen worden gekoppeld, zoals de enquête naar arbeidskrachten (EAK) en Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming (DWH AM & SB).

Ten derde moet er structureel worden nagedacht over het gegeven privacy bij datakoppeling. Respect voor privacy is cruciaal maar mag geen drogreden zijn om het maken van bepaalde koppelingen of het bijhouden van bepaalde data voor beleidsdoeleinden niet toe te staan. Bovendien is het niet steeds duidelijk waarom bepaalde zaken in andere Europese landen wel mogelijk zijn. Daarnaast gebeuren koppelingen momenteel enkel door de KSZ. De Vlaamse sociale partners vragen of VDAB dataregisseur en -beheerder kan worden zodat de dienst zelf datagegevens kan koppelen.” (SERV, december 2019).

Bijkomende opmerking inzake data en datakoppeling: er kan worden nagedacht over het gebruik van geanonimiseerde data van private organisaties door VDAB om bepaalde trends en stromen te capteren.

Aangepaste aanpak nodig voor moeilijk bereikbare werkbereide niet-beroepsactieven

Alle personen op beroepsactieve leeftijd hebben recht op dezelfde kwaliteitsvolle VDAB-dienstverlening, ongeacht hun statuut. Maar niet iedereen binnen deze zeer heterogene groep kan op dezelfde manier worden bereikt (vb. via de digitale contactstrategie) of geactiveerd (o.a. afhankelijk van de beschikbaarheidsregeling). Voor moeilijk bereikbare werkbereide niet-beroepsactieven is een aangepast kader en aanbod nodig, eventueel met andere acties (bv. meer bottom up) of strategieën (minder disciplinair).

De Commissie Diversiteit formuleerde hierover een aantal concrete suggesties in zijn advies inzake een outreachende aanpak in trajecten naar werk voor moeilijk bereikbare werkbereide niet-beroepsactieven. Meer algemeen stelt de Commissie in dit advies: *“Om een verbreding van het activeringbeleid te realiseren is er in eerste instantie nood aan specifieke acties en maatregelen binnen de bestaande dienstverlening. Er moet worden ingezet op een bredere doelgroep dan werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering(aanvraag). ... Voor niet-beroepsactieven die niet ingeschreven zijn bij VDAB vraagt de Commissie Diversiteit dat VDAB duurzame samenwerking aangaat met partners.”* (Commissie Diversiteit, 2020)

Aangepast loopbaanbegeleidingsinstrument nodig voor niet-beroepsactieven

De SERV is van mening dat het instrument loopbaanbegeleiding in zijn huidige vorm bestemd is voor werkenden (want sterk focust op reflexie over het huidig functioneren). Groepen die nu niet of beperkt aan het werk zijn en ook geen werk zoeken, moeten echter ook worden ondersteund in hun opstap of terugkeer naar werk. Dit vraagt om gepaste (loopbaan)begeleiding. De SERV vraagt de piste te bekijken om voor deze groepen geëigende instrumenten te ontwerpen via ESF-financiering.

Bibliografie

Commissie Diversiteit, Advies. *Een outreachende aanpak in trajecten naar werk voor moeilijk bereikbare werkbereide niet-beroepsactieven*, Brussel, 31 januari 2020.

SERV, Advies. *Opheffing Syntra Vlaanderen*, 13 februari 2020.

SERV, Advies. *Beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024*, Brussel, 2 december 2019.

SERV, Advies. *Loopbaancheques*, Brussel, 28 oktober 2019.

SERV, Akkoord. *Iedereen aan boord*, Brussel, 22 juni 2019.

BIJLAGE:

Advies van de Raad van State

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 67.106/1
van 10 april 2020

over

een voorontwerp van decreet 'tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap 'Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding', wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie'

Op 13 maart 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap 'Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding', wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 26 maart 2020. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 10 april 2020.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe om een aantal wijzigingen aan te brengen in het decreet van 7 mei 2004 ‘tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap ‘Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding’, hierna “het decreet” genoemd.

De wijzigingen komen er op neer dat in artikel 2 van het decreet de omschrijving van het begrip “traject” wordt vervangen en dat de definitie van het begrip “persoon op beroepsactieve leeftijd” wordt toegevoegd (artikel 2 van het voorontwerp). De omschrijving van de missie van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), in artikel 4 van het decreet, wordt verruimd (artikel 3 van het voorontwerp) en artikel 4/1 van het decreet wordt aangepast teneinde het verwerken door de VDAB van persoonsgegevens uit te breiden tot de persoonsgegevens van “iedere persoon op beroepsactieve leeftijd” (artikel 4 van het voorontwerp). De opsomming van taken van de VDAB, in artikel 5, § 1, van het decreet, wordt aangevuld met deze van “activeringsregisseur”, “loopbaanregisseur” en “dataregisseur”, terwijl daarnaast de Vlaamse Regering wordt opgedragen om, voor wat de taken van de VDAB als activeringsregisseur betreft, de verschillende categorieën van “personen op beroepsactieve leeftijd” te bepalen (artikel 5 van het voorontwerp).

VORMVEREISTEN

3. De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens verleende op 18 februari 2020 advies over de in het voorontwerp opgenomen regeling. De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft geen advies uitgebracht. De gemachtigde deelde in dat verband het volgende mee:

“Het advies van de VTC (Vlaamse Toezichtcommissie) werd ingewonnen, een kopie daarvan was gevoegd bij de initiële adviesaanvraag. De VTC is bevoegd voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de Vlaamse bestuursinstanties en is in deze dus de meest relevante autoriteit”.

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

In advies 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017,² heeft de algemene vergadering van de afdeling Wetgeving van de Raad van State, er reeds op gewezen dat noch de AVG³, noch de bevoegdheidsverdelende regels eraan in de weg staan dat in eenzelfde lidstaat meerdere toezichthoudende autoriteiten worden opgericht. In dat advies wordt gesteld dat de gemeenschappen en gewesten autoriteiten kunnen oprichten die toezicht houden op de naleving van de “specifieke” regels die de deelstaten ter uitvoering van de AVG hebben vastgesteld inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van activiteiten die onder hun bevoegdheid vallen. Het verlenen van de bevoegdheid aan die autoriteiten om adviezen te geven, teneinde te voldoen aan de verplichting die voortvloeit uit artikel 36, lid 4, van de AVG, gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, hoort daar ook onder.

Zoals echter eveneens in het voormelde advies is uiteengezet, is het de Gegevensbeschermingsautoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de “algemene” regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de AVG heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de voormelde adviesverplichting.

Toegepast op het heden om advies voorgelegde voorontwerp van decreet, dat valt te beschouwen als een kaderdecreet waarin de algemene regels worden uitgetekend in verband met de taken van de VDAB als regisseur, zal de Gegevensbeschermingsautoriteit wel degelijk nog om advies moeten worden verzocht wanneer het proces van verwerking van persoonsgegevens in het kader van de ontworpen regisseurstaken van de VDAB operationeel zal worden gemaakt door middel van het “verdiepingsdecreet” dat door de gemachtigde in het vooruitzicht wordt gesteld.⁴

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

4. In de omschrijving van het begrip “traject”, in het ontworpen artikel 2, 8°, van het decreet, wordt melding gemaakt van “een duurzame loopbaan”. Hierover om nadere toelichting verzocht, deelde de gemachtigde het volgende mee:

“Een loopbaan is een opeenvolging van loopbaanervaringen bestaande uit (betaald) werk en competentieverwerving die gelinkt kunnen worden aan deelname aan de arbeidsmarkt. Een loopbaan is duurzaam als het om een opeenvolging gaat van

² *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 103-132; het betrof het advies over het voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’.

³ “AVG” staat voor de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

⁴ Dergelijke operationalisering vereist nog een bijkomende regeling die, gelet op het legaliteitsbeginsel dat voortvloeit uit artikel 22 van de Grondwet, evenwel in essentie zaak van de decreetgever zelf dient te blijven.

loopbaanervaringen die betekenisvol zijn voor de burger. Om betekenisvol te zijn moet een loopbaanervaring:

- Deel uitmaken van een dynamisch proces gericht op het zoeken naar een balans tussen productief, gelukkig en gezond zijn op korte of lange termijn en
- De burger in staat stellen om 1) voortdurend een werkomgeving te creëren die bij hem past en 2) zich aan te passen aan de veranderingen van de arbeidsmarkt”.

Uit de door de gemachtigde verstrekte toelichting blijkt dat aan het begrip “duurzame loopbaan”, in het ontworpen artikel 2, 8°, van het decreet, een specifieke betekenis moet worden gehecht die het wenselijk maakt dat, ter wille van de rechtszekerheid, een omschrijving ervan in de tekst van het decreet zou worden opgenomen.

Artikel 5

5. De gemachtigde verstrekte in verband met de vermelding van de personen “die behoren tot de doelgroep, vermeld in paragraaf 1/1, 13° en 14°”, in het ontworpen artikel 5, § 1, 1°, van het decreet (artikel 5, 1°, van het voorontwerp), de volgende toelichting:

“De dienst wenst eerst en vooral op te merken dat aan deze passage nog een aanpassing dient te gebeuren, nl. deze tekst dient gewijzigd te worden in ‘vermeld in paragraaf 1/1, 12° en 13°’. Doorheen de procedure die deze tekst tot nu toe heeft afgelegd is de volgorde waarin de verschillende regisseursrollen staan opgesomd gewijzigd, waardoor de verwijzing ‘13° en 14°’ niet langer klopt. De verwijzing dient te gebeuren naar 12° (activeringsregisseur) en 13° (loopbaanregisseur).

De Vlaamse regering zal bij BVR bepalen voor welke specifieke doelgroepen we gaan activeren en dus ook zullen bereiken, dit zal een selectie zijn van personen op beroepsactieve leeftijd (12°). Wat betreft het bereiken van de doelgroep als loopbaanregisseur betreft dit elke burger op beroepsactieve leeftijd (13°). De ‘doelgroep’ waarnaar verwezen wordt in deze specifieke passage is dus ‘elke burger op beroepsactieve leeftijd’”.

De redactie van de ontworpen bepaling moet worden aangepast in de door de gemachtigde weergegeven zin.

6. In verband met de aspecten die inzake gegevensverwerking zijn vervat in het ontworpen artikel 5, § 1/1, 12°, d), het ontworpen artikel 5, § 1/1, 13°, d), en het ontworpen artikel 5, § 1/1, § 14°, a), van het decreet (artikel 5, 2°, van het voorontwerp), kan worden verwezen naar de opmerking die *sub* 3 van dit advies is gemaakt met betrekking tot onder meer het in artikel 22 van de Grondwet vervatte legaliteitsbeginsel.

7. In tegenstelling tot wat het geval is in het ontworpen artikel 5, § 1/1, 12°, a), van het decreet, waarin melding wordt gemaakt van “[i]edere persoon op beroepsactieve leeftijd”, wordt in het ontworpen artikel 5, § 1/1, 14°, a), 2), van het decreet, geschreven “... van de personen op beroepsactieve leeftijd die in het Vlaamse Gewest gedomicilieerd zijn”. Aan de gemachtigde werd gevraagd op welke wijze dergelijk verschil valt te verklaren. De gemachtigde deelde in dat verband mee wat volgt:

“14°, punt a), 2) heeft specifiek betrekking op de doelstelling om de werkzaamheidsgraad te verhogen en de uitbouw van een loopbaan te realiseren.

De doelstelling om de werkzaamheidsgraad te verhogen is een doelstelling vooropgesteld door de Vlaamse Regering. VDAB heeft expliciet de opdracht gekregen om hiertoe haar rol als activerings-, loopbaan- en dataregisseur op te nemen. De omschrijving van de taak is hier specifiek beperkt tot ‘personen op beroepsactieve leeftijd die in het Vlaamse Gewest gedomicilieerd zijn’ omdat in deze de Vlaamse Regering ook enkel bevoegd is om een beoogde werkzaamheidsgraad voorop te stellen voor (de bevolking in) het Vlaamse Gewest”.

Naar aanleiding van het aangehaalde antwoord rijst bijkomend de vraag waarom het bepaalde in het ontworpen artikel 5, § 1/1, 12°, a), van het decreet, dan niet evenzeer beperkt blijft tot “personen op beroepsactieve leeftijd die in het Vlaamse Gewest gedomicilieerd zijn”, aangezien uit de memorie van toelichting toch lijkt te moeten worden afgeleid dat ook met de rol van activeringsregisseur naar een hogere werkzaamheidsgraad wordt gestreefd. De gemachtigde gaf wat dat betreft nog de volgende bijkomende uitleg:

“Het klopt dat de activeringsregisseur tot (belangrijk) doel heeft om de werkzaamheidsgraad te verhogen maar dat is niet het enige doel. De activeringsregisseur dient ook een antwoord te kunnen bieden op de vraag van werkgevers om vacatures en werkplekken in te vullen. Vanuit deze doelstelling worden ook samenwerkingen opgezet met de andere gewesten en bemiddelingsdiensten van aangrenzende landen (Frankrijk/Nederland), dit allemaal in het kader van de bevordering van de interregionale mobiliteit. Voor de vervulling van deze regisseursrol zal tot slot ook beroep gedaan worden op beroepsopleiding (Gemeenschapsmaterie).

Gezien bovenstaande is het niet opportuun om hier de doelgroep te gaan beperken tot personen op beroepsactieve leeftijd die in het Vlaams Gewest gedomicilieerd zijn”.

Het vereiste dat het dient te gaan om “personen op beroepsactieve leeftijd die in het Vlaams Gewest gedomicilieerd zijn”, wordt vermeld in het ontworpen artikel 5, § 1/1, 14°, a), 2), van het decreet. Vraag blijft derhalve of op die wijze voldoende duidelijk is of de in het ontworpen 14° bedoelde taak, zelfs niet wat bepaalde van haar onderdelen betreft, betrekking kan hebben op personen op beroepsactieve leeftijd die niet in het Vlaams Gewest zijn gedomicilieerd, ermee rekening houdend dat de VDAB ook bevoegd is voor de beroepsopleiding van Nederlandstaligen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

8. In het ontworpen artikel 5, § 1/1, 14°, b), van het decreet, wordt het woord “mensen” het best vervangen door “personen”, welke term nu al voorkomt in het ontworpen artikel 5, § 1/1, 12°, c), en 13°, c), van het decreet.

9. De inleidende zin van artikel 5, 3°, van het voorontwerp, moet worden aangepast als volgt:

“er wordt aan de bestaande paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", het laatst gewijzigd bij het decreet van 7 december 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 8° wordt vervangen door wat volgt:

"8° traject: een op maat gerichte, geplande, efficiënte en flexibele aaneenschakeling van verschillende stappen in een logische volgorde met als doel de kansen op een job en een duurzame loopbaan te verhogen;"

2° er wordt een punt 14° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"14° persoon op beroepsactieve leeftijd: alle personen tussen vijftien jaar en de pensioengerechtigde leeftijd die niet meer onderworpen zijn aan de voltijdse leerplicht, met inbegrip van gepensioneerden die zich vrijwillig inschrijven als werkzoekende."

Art. 3. Artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 24 april 2015, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 4. De VDAB heeft als missie om, in het belang van werkgevers, werknemers, werkzoekenden en iedere andere persoon op beroepsactieve leeftijd:

- 1° voor iedere persoon op beroepsactieve leeftijd de arbeidsbemiddeling, begeleiding en opleiding met het oog op een duurzame loopbaan te verzekeren, te organiseren en te bevorderen, en ook zijn loopbaanperspectief en loopbaaneigenaarschap te faciliteren;
- 2° voor elke werkgever perspectief op talent te verschaffen door instrumenten, arbeidsmarktinformatie, advies en ondersteuning aan te bieden om vacatures en leerwerkplekken te vervullen;
- 3° te controleren of de verplicht ingeschreven werkzoekende beschikbaar is voor de arbeidsmarkt."

Art. 4. In artikel 4/1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018, worden tussen de woorden "persoonsgegevens van werkzoekenden" en de woorden "om de arbeidsbemiddeling" de woorden "en iedere persoon op beroepsactieve leeftijd" ingevoegd.

Art. 5. In artikel 5 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 29 maart 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, wordt een nieuwe paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1. In dit artikel wordt verstaan onder:

1° activeren: acties ondernemen om werk te verkrijgen of te behouden of stappen zetten richting werk in het kader van een duurzame loopbaan. Dat omvat ook acties om de personen te bereiken die behoren tot de doelgroep, vermeld in paragraaf 1/1, 12° en 13°;

2° regisseur: de instantie die op permanente wijze voor een uniform referentiekader zorgt om de opdrachten, vermeld in paragraaf 1/1, 12°, 13° en 14°, te kunnen uitvoeren.”;

2° aan de bestaande paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, worden een punt 12° tot en met 14° toegevoegd, die luiden als volgt:

“12° taken als activeringsregisseur. De VDAB heeft als regisseur de volgende taken:

- a) iedere persoon op beroepsactieve leeftijd activeren, ongeacht zijn statuut, socialezekerheids- of socialebijstandsstelsel of zijn inschrijving als werkzoekende;
- b) een uniform referentiekader bepalen om de doelgroep, vermeld in punt a), te activeren;
- c) proactief personen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep, vermeld in punt a);
- d) gegevens verzamelen, analyseren, verwerken en bijhouden die noodzakelijk zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken. De regisseur wisselt die gegevens ook uit met actoren en partners die nodig zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken;

13° taken als loopbaanregisseur. De VDAB heeft als regisseur de volgende taken:

- a) iedere persoon op beroepsactieve leeftijd activeren en verder begeleiden om zijn werk te behouden;
- b) een uniform referentiekader bepalen om de doelgroep, vermeld in punt a), te activeren;
- c) proactief personen detecteren en contacteren die behoren tot de doelgroep, vermeld in punt a);
- d) gegevens verzamelen, analyseren, verwerken en bijhouden die noodzakelijk zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken. De regisseur wisselt die gegevens ook uit met actoren en partners die nodig zijn om de doelstelling, vermeld in punt a), te bereiken;

14° taken als dataregisseur. De VDAB heeft als regisseur de taak om proactief gegevens te verzamelen, analyseren en verwerken. Dat is noodzakelijk om:

- a) de doelstellingen in dit artikel te bereiken;
- b) de verhoging van de werkzaamheidsgraad te faciliteren of een duurzame loopbaan te realiseren van de personen op beroepsactieve leeftijd die in het Vlaamse Gewest gedomicilieerd zijn;
- c) transparante en betrouwbare arbeidsmarktinformatie te verschaffen;
- d) in een relevant aanbod op maat voor werkgevers en personen te kunnen voorzien.”;

3° er wordt aan de bestaande paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering bepaalt de verschillende categorieën van de doelgroep, vermeld in het eerste lid, 12°, a).”.

Brussel, 24 april 2020.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS